

T.C.

BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU

Tarih : xx.02.2017

Erişim ve Tarifeler Dairesi Başkanlığı

Sayı : 17-0xx

Konu : Port + Transmisyon Esaslı Tarifeler ve Yeni Ücretlendirme Model Önerisi

İlgi (a) : 11.12.2013 tarih ve 2013/DK-ETD/634 sayılı Kurul Kararı

İlgi (b) : 12.03. 2015 tarih ve 2015/DK-ETD/140 sayılı Kurul Kararı

İlgi (c) : 19.10.2015 tarih ve 2015/DK-ETD/472 sayılı Kurul Kararı

İlgi (d) : 28.06.2016 tarih ve 2016/DK-ETD/327 sayılı Kurul Kararı

İlgi (e) : 20.11.2015 tarih ve 15-030 sayılı yazımız

Bilindiği üzere ilgi (a)'da kayıtlı Kurul Kararı ile onaylanan Port ve Transmisyon temelli ücretlendirme yapısına geçiş 01.10.2014 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Kurul Kararı ile transmisyon ücretleri 53 TL olarak belirlenmiştir.

Söz konusu Kurul Kararının ardından ilgi (b) de kayıtlı Kurul Kararı ile Türk Telekom tarafından 01.03.2015-31.08.2015 tarihleri arasında port ve transmisyon temelli ücretlendirme modelini kullanan İSS'lere Mbit/sn başına transmisyon ücreti 49 TL olarak uygulanmış ve kampanya niteliğindeki bu uygulama ilgi (c)'de kayıtlı Kurul Kararı ile 29.02.2016 tarihine kadar uzatılmıştır.

Şubat ayından sonlanan kampanyanın akabinde ilgi (d)'de kayıtlı Kurul Kararı gereği, IP Seviyesinde Veri Akış hizmetinde port ve transmisyon temelli ücretlendirme modeline geçiş yapmamış İnternet Servis Sağlayıcıları (İSS) 1 Ekim 2016 tarihinden itibaren port ve transmisyon ücretlendirme modeline geçiş yapmış ve böylece Alternatif İşletmecilerin taleplerinden farklı olarak belirlenmiş olan 38TL/Mbps'lik transmisyon ücretiyle, artan kullanım hızları göz önünde bulundurulduğunda, alternatif işletmecilerin maliyetlerini

yönetemeyeceği ve DSL pazarındaki varlıklarını sürdürmelerinin mümkün olmadığı bir model ile ücretlendirmeye başlanmıştır.

İlgi (e)'de kayıtlı yazımızda da belirtildiği üzere, Port ve Transmisyon Bazlı Tarife Modeli 2009 yılından bu yana Kurum'un, TELKODER'in ve sektörümüzün gündeminde yer almıştır. Yaklaşık sekiz yıldır gündemde bulunan port-transmisyon temelli ücretlendirme modeli 2014 yılı sonunda hayata geçebilmiştir. Uygulamaya alınmasından itibaren geçen iki buçuk sene sonunda halen beklenen olumlu sonuçların ortaya çıkmadığı görülmektedir. Bu kapsamdaki görüş ve taleplerimize aşağıda yer verilmektedir;

- Daha önceki yazılı ve sözlü görüşlerimizde de defalarca ifade edildiği üzere, port-transmisyon temelli ücretlendirme modeli gerek İSS hizmetlerinin daha geniş yelpazede ve daha uygun koşullarda sunulmasına imkân vermesi sebebiyle tüketiciler için, gerekse de işletmecilerin kendi tarifelerini oluşturmasına olanak sağlaması, etkin rekabetin oluşması ve yerleşik işletmecinin karar ve etkisinden bağımsız hale gelmesi sebebiyle işletmeciler açısından gereklilik olduğu değerlendirilmektedir.
- İlgi (d)'de kayıtlı Kurul Kararı gereğince 01.10.2016 tarihi itibarıyla tüm İSS'ler port transmisyon temelli ücretlendirme modeline geçmek zorunda bırakılmıştır. Ancak, mevcut durumda Port Transmisyon tarife modelinde belirlenen fiyatlar işletmecilere paket esaslı tarife modeline göre çok daha fazla maliyete katlanma sonucunu ortaya çıkarmaktadır. Yüksek ücretler nedeni ile artan maliyetler işletmecilerin yeni hizmet sunmalarını engellemekte, sektörün yeni hizmetlerle büyümesinin önüne geçmektedir. Geline nokta sabit genişbant piyasasında; adil rekabet ortamının tesis edilmesi ve sürdürülebilir yatırım ortamının yaratılması bir yana Port+Transmisyon mevcut ücretlendirme modelinin yarattığı maliyetler; artık İşletmecilerin var olan hizmetlerinin devamlılığını dahi tehdit edecek boyuta ulaşmıştır. Gerek Kurumunuz gerekse sektör oyuncularından çok fazla emek harcanan Port Transmisyon Modelinde var olan sürdürülebilir ve öngörülebilir olmayan mevcut ücretlendirme modelinin değiştirilmesi adına kararlı adımların atılması ihtiyacı oluşmuştur.

- Kurumunuz tarafından yayımlanan 2016 3. Çeyrek Pazar verileri raporuna göre 2016 yılı üçüncü çeyreğinde kablo internet dâhil toplam sabit genişbant internet kullanım (indirme ve yükleme) miktarı ise yaklaşık 2.013.205 TByte olarak gerçekleşmiştir. Bu kullanımın yaklaşık %91,3'ü veri indirme, %8,7'si veri yükleme şeklinde olmuştur. Yine aynı rapora göre, 2. çeyrekte 64,38 GByte olan sabit genişbant abonelerinin ortalama aylık veri kullanım miktarı 3. çeyrekte %67,81'e yükselmiştir. Üç ay kadar kısa bir süre içerisinde kullanım miktarlarının yaklaşık olarak %5,3 büyümesi oldukça dikkat çekicidir. Bu çerçevede, Haziran 2016'da belirlenen fiyatların üzerinden geçen yedi ay süresince abone başına kullanılan veri miktarının ciddi anlamda artış gösterdiği aşikârdır.

Ayrıca, 2016 Haziran'da daha düşük veri kullanım miktarları bulunmasına rağmen işletmecilerin maliyetlerinde çok büyük bir artışa neden olan port transmision ücretlerinin **mevcut durumda daha da artan veri kullanım miktarı ve AKN sonrası yeni veri indirme hızlarının da 01.05.2017 tarihinde yürürlüğe gireceği** de dikkate alınarak, ücretlerin internet kullanım miktarı artışına göre logaritmik olarak belirlenerek güncellenmesi ve var olan seviyesinin de düşürülmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

2015-2018 Bilgi Toplumu Stratejisi ve Eylem Planı'nda yer alan genişbant abone yoğunluğunun %70'e ulaşması, alternatif DSL işletmecilerinin pazar payı oranının %25'e ulaşması, genişbant erişim maliyetlerinin kişi başı milli gelire oranının %1'e ulaşması gibi hedeflere giden yol, hiç şüphesiz ki öncelikli olarak toptan erişim maliyetlerinin öngörülebilir ve bu politikaları desteleyecek şekilde düzenlenmesiyle gerçekleşecektir. Böylece, pazarın yeni ortaya çıkacak erişim yöntemleri ve hizmetler ile büyütülmesi mümkün olabilecektir. Özetle, sektörün yeni hizmetlerle büyümesinin önünün açılması için toptan erişim maliyetlerinin yeniden düzenlenmesine ihtiyaç duyulmaktadır.

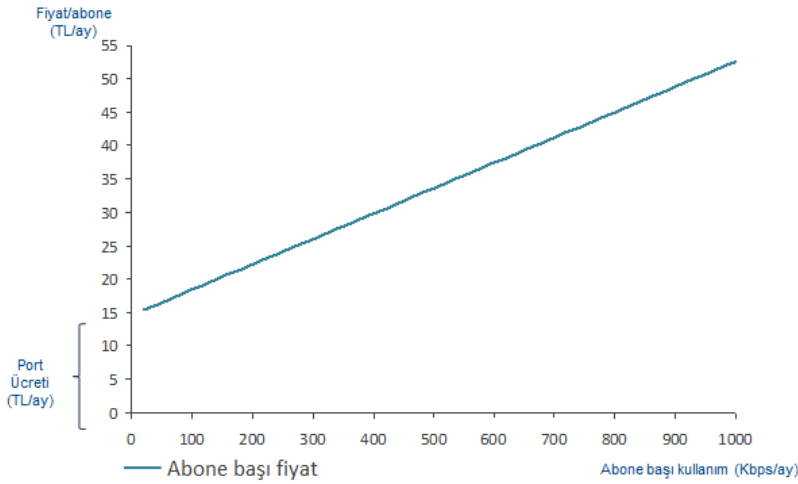
AKN uygulamasının, toptan seviyedeki ücretlerin maliyet esaslı olarak belirlenmemesi nedeniyle yaygınlaştığı göz önüne alındığında, AKN uygulamasının gerçek maliyet esaslı toptan ücretler belirlenmeden uygulanmasının piyasada faaliyet göstermekte olan alternatif işletmecileri daha da zorlayacağını ve bununla birlikte tüketicilerin kotalı paketlere mahkûm edilmesine yol açacağını söylemek mümkündür.

Bununla birlikte, toptan seviyede YAPA, Yalın DSL, THK erişim ve port ücretlerinin maliyet esaslı olarak belirlenmemesi ile birlikte söz konusu toptan ürün ücretlerinin de birbiri ile tutarsız olduğu görülmektedir. Bu ücretlerin birbiri ile uyumlu hale getirilmesi gerektiği ve bu amaç doğrultusunda ücretlerin belirlenirken mevcut durumda port ücretlerinin de yüksek kaldığı gerçeği ile hareket edilmesinin yerinde olacağı değerlendirilmektedir.

Bu kapsamda, Telkoder Üyeleri olarak sabit genişbant yaygınlığını arttıracak ve pazarı büyütecek ayrıca, hem Türk Telekom'un hem de İSS'lerin beklentilerini karşılayacak yeni bir model önerisi üzerinde çalışılmıştır.

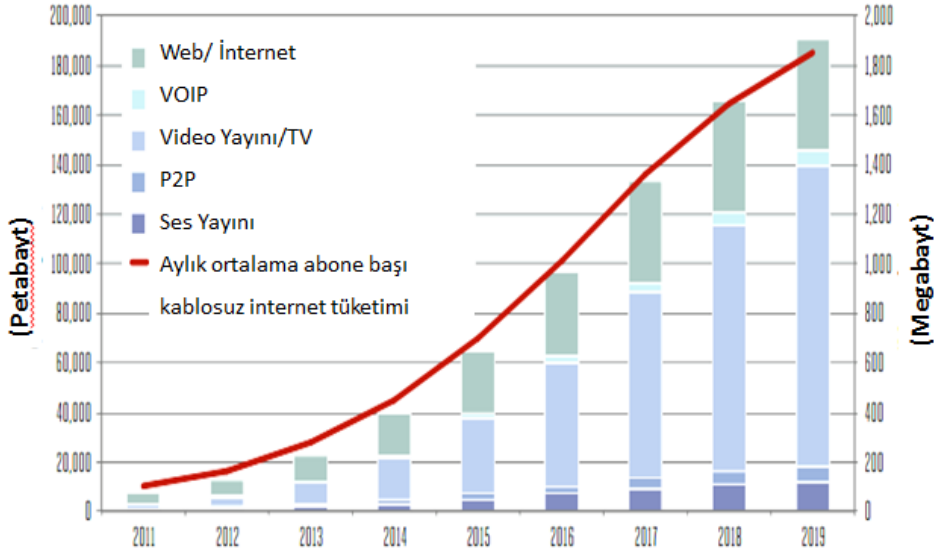
Ülkemizin yüz yıla yakındır yatırım yaptığı yerleşik şebekenin maliyetinin kullanım artışına göre doğrusal bir şekilde artmadığı aşikar olmasına ve Yerleşik İşletmecinin maliyet esaslılık yükümlülüğü bulunmasına rağmen, ne yazık ki var olan port ve transmisyon temelli ücretlendirme modeli; kullanıcı başına düşen veri kullanımı arttıkça, ödenecek olan ücretin lineer (doğrusal) bir şekilde artacağı şekilde kurgulandığı ve uygulandığı görülmektedir (Şekil-1).

Şekil-1:

Bununla birlikte, dünya çapında internet kullanımı verileri incelendiğinde ise kullanımın hızla arttığı (Şekil-2) görülmektedir.

Şekil-2:

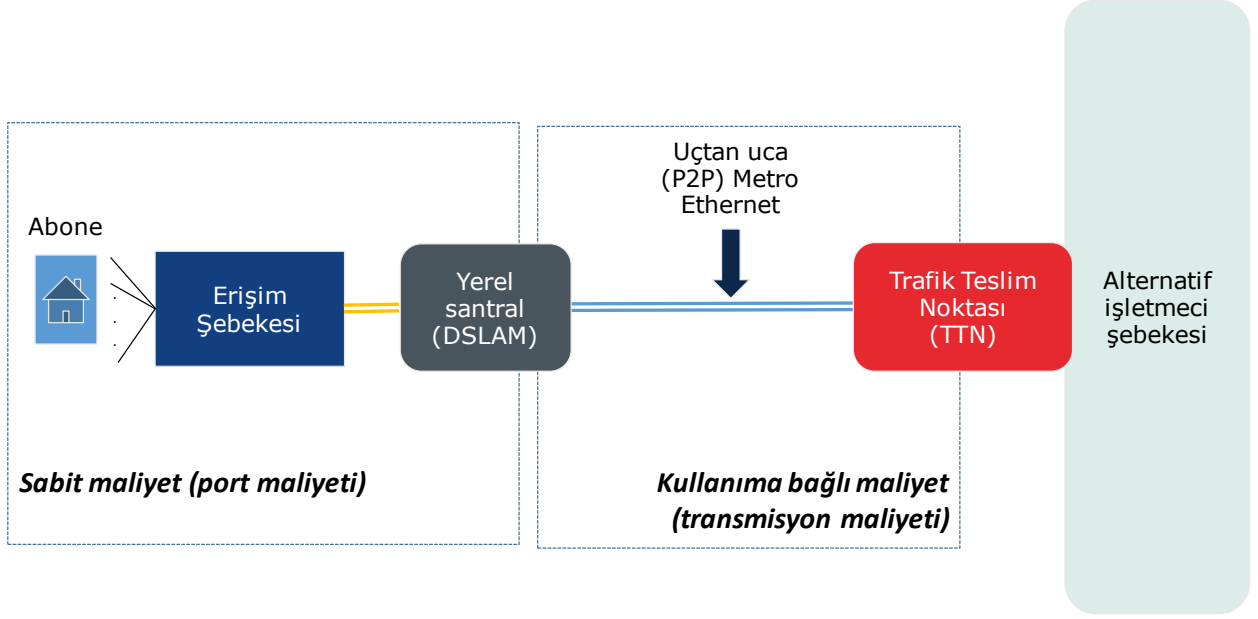

Şekil-1 ve Şekil-2’de yer alan grafiklerde de görüldüğü üzere, mevcut port ve transmisyon temelli ücretlendirme modeline ilişkin fiyatların lineer artması, kısa sürede işletmecilerin maliyetlerini yönetemeyeceğinin bir göstergesidir. Nitekim 38 TL/Mbps’lik transmisyon ücretinin maliyet esaslı bir şekilde yeniden belirlenerek düşürülmesi bile tek başına çözüm sağlamayacaktır. Transmisyon ücretinin düşürülmesiyle birlikte, mevcut port ve transmisyon modelinde yer alan fiyattaki lineer artış yerine, logaritmik artışın sağlanması şarttır.

Bu doğrultuda, Avrupa ülkelerinde uygulanan ücretlendirme modelleri incelenmiş olup, İrlanda’da uygulanan port ve transmisyon temelli ücretlendirme modelinde olduğu gibi; kullanım hacminin artmasıyla ücretin logaritmik şekilde artmaya devam ettiği port ve transmisyon modelinin Türkiye’ye uygulanabilir ve sürdürülebilir bir model olduğu değerlendirilmektedir.

Telkoder Üyeleri tarafından da, bu minvalde, İrlanda’da uygulanan modeli de dikkate alarak bir model önerisi çalışılmıştır. Üye işletmelerimiz tarafından Kurumunuza sunulan modele ilişkin hesaplama detayları, Şekil-3’teki gibi bir şebeke yapısı üzerinden hizmet veren ve Trafik Teslim Noktasında trafiği alternatif operatöre teslim eden bir işletmeci temel alınarak elde edilmiştir.

Şekil-3: Modelin maliyetini hesapladığı Bitstream hizmeti verilen şebekenin genel şeması

Maliyet girdileri Türk Telekom'un Haziran 2016 itibariyle hizmet vermekte olduğu 7,3 milyon xDSL abone sayısına göre ölçeklendirilmiş bir şebekenin toplam maliyetlerinin hesaplanmasında kullanılmıştır. Aynı zamanda yukarıdaki gibi bir işletmecinin bahsi geçen hesaplama modeli kapsamında tabi olacağı maliyetler şu kaynaklara dayandırılmıştır:

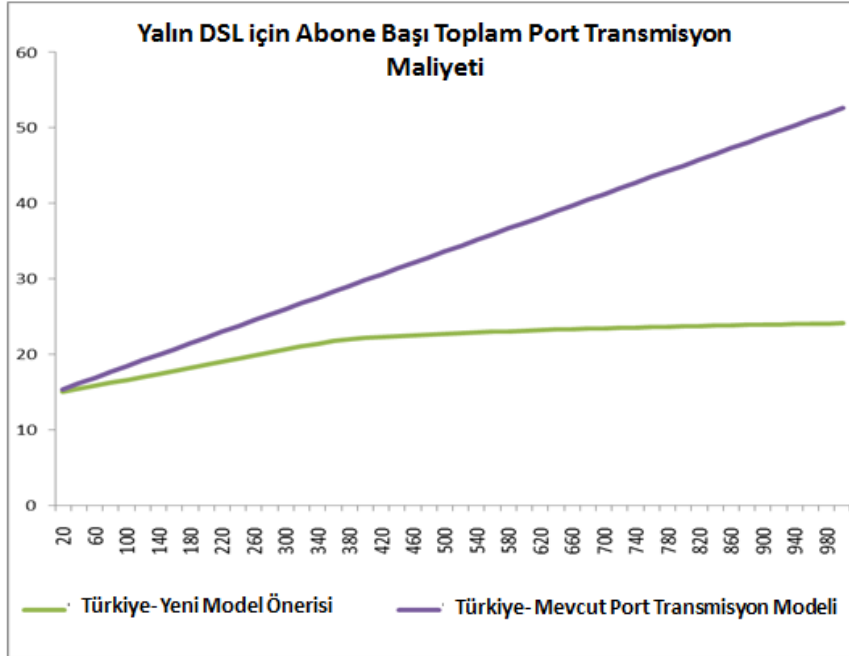
- Şebekeyi oluşturan ve hizmetin sağlanması için gerekli teknik donanımların uluslararası halka açık kaynaklardan elde edilmiş ortalama yatırım ve işletme maliyetleri,
- Türk Telekom'un referans tekliflerinde yer alan ve IPVAE hizmetinin sağlanmasında kullanılacak hizmetlerin ücretleri. (Bunlar arasında aboneye erişimde kullanılan bakır kablunun YAPA¹ tarifesinden gelen maliyeti ve transmisyon tarafında -trafik taşıma- Türk Telekom'un mevcut uçtan uca Metro Ethernet tarifeleri bulunmaktadır.)

Hem piyasadaki perakende fiyatlar, hem de kullanıcıların kullanım miktarları ve sürdürülebilir piyasa ortamının sağlanabilmesi koşulları göz önünde bulundurularak, yukarıdaki varsayımlar çerçevesinde yapılan ölçeklendirmelerde, ortalama kullanım seviyesi, trafik seviyesi, Türk

¹ Yerel Ağın Paylaşımına Açılması Hizmeti: Alternatif operatörlerin yerleşik işletmeciye ait olan yerel santral ile abone arasındaki mevcut bağlantıyı kullanmasını mümkün kılan hizmet

Telekom'un diğer ürünlerindeki satış fiyatları dikkate alındığında transmision ücretinin en fazla 20 TL/Mbps olarak belirlenmesi gerektiği değerlendirilmiştir.

Şekil-4:

Logaritmik port ve transmision fiyatlama modelinin hesaplama detayları Üyelerimizin Kurumunuza daha önce gönderdiği yazıların ekinde bulunan CD'de bilgilerinize sunulmuştur. Söz konusu model 350 Kbps'e kadar 20 TL/Mbps üzerinden hesaplanmakta, 350Kbps üzerindeki abone başına düşen ortalama kullanımlarda ise işletmeci için aşağıda detayları verilen logaritmik formüle göre değerlendirme yapılmaktadır. (Model önerisine ilişkin grafik Şekil-4'te yer almaktadır.) Formülün sonucu girilen aylık maksimum tüketim noktasında alternatif operatörün ödeyeceği toplam maliyeti, bir başka deyişle bugün için port ve transmision maliyetlerinin toplamı ile hesaplanan maliyeti vermektedir.

- 350 kbps/port'un altındaki kullanım için, lineer (20 TL /Mbps)
- Aşan kullanım için, $[1,42 * LN (ort. kpbs kullanım - 200)]$ formülünün kullanılması

Yukarıda izah edildiği üzere, Alternatif İşletmecilerin maliyetlerinin öngörülebilir hale gelebilmesi, rekabetçi sürdürülebilir piyasa ve yatırım ortamının oluşabilmesi bunların sonucunda tüketici refahının sağlanması adına mevcut port ve transmision temelli ücretlendirme modeli yerine Derneğimiz İşletmecilerinin önerdiği logaritmik port ve

transmisyon temelli ücretlendirme modelinin uygulanmasını, transmisyon ücretinin maliyet muhasebesi ve maliyet esaslılık yükümlülükleri kapsamında yeniden belirlenerek düşürülmesini arz ve talep ederiz.

Saygılarımızla,

Rıdvan UĞURLU

Genel Sekreter

Yusuf Ata ARIAK

Yönetim Kurulu Başkanı

TELKODER

Serbest Telekomünikasyon İşletmecileri Derneği